

Újító kohászok

Szép sikert értek el a múlt évben a diósgyőri Lenin Kohászati Művek újítóitól. A szocialista brigádok és az egyéni újítók 1976-ban összesen több mint ezerkétszáz esetben adtak be javaslatokat. Az újítások nyomán a nagyüzemben a múlt évben csaknem huszonhárom millió forintot takarítottak meg.

Több ruhát készít a szövetkezeti ipar

Az ipari szövetkezetekben készülő ruházati termékek többségét külföldön értékesítik. Mégsem jelenti ez azt, hogy a belföldi igények háttérbe szorulnak az exportkötelezettségek mögött. A szövetkezetek ugyanis felkészültek arra, hogy az idén a múlt évinél lényegesen több ruhafélélet juttassanak a hazai üzletkebe.

Az OKISZ nemrégiben megállapodott a Belkereskedelmi és a Könnyűipari Mi-

nisztériummal, hogy 1977-ben az ipari szövetkezetek összesen 275 ezer férfi- és 160 ezer női kabátot, 190 ezer férfiföltényt, 470 ezer férfinaadrágot és 160 ezer gyermekkabátot szállítanak belföldi megrendelőiknek.

Különösen figyelemre méltó az ipari szövetkezeteknek az a törekvése, amely a csemőruházat kínálatának, választékának bővítésére irányul.

Kapjuk, vagy megkeressük?

Mi a fizetésünk? Hajlandók az emberek a bérüket biztosított, különböző követelmények nélküli járandóságnak itélni, afféle „jelenléti díjnak”, az alkalmazandó prémiumot, mozgóbért pedig olyasminek, amiért valóban meg kell dolgozni, többet kell nyújtani. Aligha túlzás a megfogalmazás: baj van a bérpolitikával, ha az alpbéért csak jelen vagyunk...

Ötéves tervünk a bérek emelésével kapcsolatban azt fogalmazza meg: a hatékony ösztönzés és a helyes kereseti arányok kialakítása egyidejű követelmény. Sokan keresik is az alkalmazandó bérforrások kapcsolatát és ideális arányát — mindenkinek egyformán jó recept ugyanis nincs.

A Szegei Ruhagyárban például elmondották a kérdésre: az idén célfeladatokra — a minőségre és az export árak mennyiségének növelésére — adnak magasabb bért, természetesen a fizikai dolgozóknak járó, július 1-től esedékes egységes 4 százalékos alpbérennövelésén kívül. Tehetik, mert ezt látják ösztönzőnek, s mert tavaly kétszer is, összesen 6 százalékkal növelték az alpbéreket. A közgazdászok úgy fogalmazzák: az alpbérenben kell kifejeződni a nehéz fizikai munka és a szakmai ismeretek megbecsülésének egyaránt, de mindenképpen a munkavégzés, szorgalom, helytállás megkülönböztető mutatója is legyen. A ruhagyáriak kollektív szerződése hat kategóriába sorolja a munkásokat, az órabérek különbsége igen nagy: 8 forint 10 fillértől 15,40-ig terjed. A munkáns 10 fillér, melyik kategóriába lép, annál is inkább, mert egyre többen vannak, akik több reszortot is el tudnak már láni. De van példa arra is, hogy kérdezzek: én miért kapok ennyit, a mellettem, ugyanolyan gépen, ugyanazt a műveletet végző pedig többet? „Ilyenkor nem szabad mellébeszélni” — vallják a ruhagyárban. — „A jó munkát, helytállást szóban is ki kell fejteni, úgyis kevés ahhoz az 50 filléres, 1 forintos órabér- vagy darabér-differencia.” S ahol a beszéd is világos, a következtetést is megfogalmazhatják mindenki, önmaga is: igyekezni kell jobban dolgozni. Mindemellett tavaly az alacsonyabb bérkategóriákban növelték a bért, s a monoton, kevés örömet adó munka megbecsülésére ügyeltek. Műszakpótlék nem volt eddig, tavaly az alpbérenbe építették bele, csakúgy, mint a törzsgárdapótlékot is, ma már a 10 éves törzsgárdatag is havonta kap egy plusz százast.

Egyik vállalatunknál hallottam: olyan kevés az idei évre jutó bérfejlesztés, hogy elosztottuk egyenlően, kapott mindenki egy százast... Kétségtelen, ez a kényelmes, sebb a vezetők számára. Különbséget tenni, a jobban dolgozóknak, a mindent vállalóknak többet adni, másoknak pedig kevesebbet, nos, ez már alapos körültekintést igényel. De csak a körültekintés a feltétele annak is, hogy bátran kiálljanak döntéseik mellett: igen, ezért meg ezért érdemel egy-két forinttal több órabért a szomszédos gépen dolgozó munkatárs.

Az egyenlősdi? Sérti elsősorban az átlagon felüli minőséget adó emberek öné-

zetét, márpedig őket kell mindenképpen megkötni, megtartani. De közös elkövetéseinket is, amit a „mindenkinek munkája szerint” gondolattal rögzítünk. A szocializmus fejlettségének jelenlegi színvonalán az igazi egyenlőség a munka szerinti elosztás elvének következetes, a végzett munka jelentőségének megfelelő differenciálás. Nem állja meg a helyét az állítás, hogy az emberek nem értik meg a munka szerinti differenciálást! Amelyik kollektívában szemmel tartják a munkavégzés fontosságát-pontosságát, ugyanígy a jövedelemarányokat is — sokkal jobban megítélik azt is, ha a bérezésben a különbség nem a teljesítmény mértéke, hanem egyéb — a simulékonyság, a hibák-hiányosságok elhanyagolásra való hajlandóság „öszöndija”.

Ilyeneken tépelődnek, míg a vezetés gondja az, hogy miképp termeljenek olyan gazdaságosan, hogy meglegyen a bérfejlesztés lehetősége, s hogy a mozgóbérek a termelést, a minőséget javító ösztönzőként oszthassák szét? A gondokat, mindkét oldal gondjait, figyelembe kell venni, sőt azt is, ahol a munkahelyi kollektívák problémái szintézisre jutnak: a megzavarás. Eppen ezért kellene a bérfejlesztések felosztását a nagy nyilvánosság előtt, a legdemokratikusabban végezni, mert jelenlegi népgazdasági körülményeink között — s ezt a tényt a párt nagyon ösztönzi, nyitlan megmondja — vannak rétegek, amelyeknek életszínvonala átmenetileg stagnál.

Az emberek nem élnek a statisztikai átlagon, lesz, akinek az idej bérfejlesztés nem oldja meg gondjait. Ez nemcsak neki gond, ez népgazdasági gondok következménye. Senki nem hirdetett „szűk esztendőket”, s nem csupán remény, hogy nem hosszú esztendőkről van szó, de kétségkívül szükséges lesz a családok takarékosabb, a lehetőségek által korlátozott szerényebb gazdálkodására is. Előrelépésünknek ez a záloga — de kétségtelen, hogy ilyen körülmények között a bérfejlesztések jó elosztásának felelőssége is súlyosabb. A józan ítélletű embert a baj, a gond arra sarkallja, hogy alaposabb munkával érjen el nagyobb anyagi megbecsülést, a vállalatokat pedig arra, hogy a szellemi tartalékot is bevetve gazdálkodjanak jobban.

Ez utóbbi nemcsak afféle szokványos „másik oldala” legyen a kérdéscsoportnak, mert nagyon világos és egyértelmű: a jobban gazdálkodó vállalatok bérszínvonalát nem véletlen. Ahol kihasználják a munkaszervezés lehetőségeit, a jobb minőségű munkára ösztönöztek, ahol az embereket is „karbantartják”, nemcsak a gépet olajozzák, ott most nem az az első gond, hogy mennyit „emelhetnek”, hanem hogy milyen ösztönző bérezési formákat találjanak a meglevő, osztható összegnek.

Igaz, ezeken a munkahelyeken nem kapják a pénzt az emberek, hanem szorgalommal meg kell keresni a bért.

Szöke Márta

Új gyártmányok, javuló minőség

Tervek a HÓDGÉP-nél

A HÓDGÉP múlt évét nyugodtan mondhatjuk sportnyelven alapozó időszaknak. Egyesült a gyár a Budapesti Mezőgazdasági Gépgyár makói egységével, s a megye különböző részein található telephelyeiken is átszervezték a gyártási tevékenységet, és összehangolták a termelést. A vállalat jelenleg 2800 főt foglalkoztat. Az 1977-es esztendő terveiről Kozári József műszaki igazgatóhelyetttel beszélgettünk.

A HÓDGÉP milyen új gépek sorozatgyártásához kezd az idén?

Az elmúlt időszakban több géptípust alakítottunk ki, a mezőgazdaság igénye szerint. Ezeket a típusokat különböző kiállításokon mutattuk be, és a szakemberek véleménye, javaslata alapján tovább korszerűsítettük a sorozatgyártás megkezdése előtt. Ezért az idén ezek gyártását elkezdhetjük. Ilyenek például az univerzális rendfelszedő pótkocsi, melyet Kiskundorozsmán, a kedvelt billenőplatós pótkocsi, melyet Szentesen, a Tornádó-11 elnevezésű, traktorvontatású műtrágyaszóró, ezt Sándorfalván, és a Toldi-14 típusú mindkét irányban billenthető, osztott rakterületű és 14 tonna teherbírási pótkocsi, melyet Hódmezővásárhelyen kezdünk gyártani.

Az új szeriák beindítása nem befolyásolja-e hátrányosan az idej tervet?

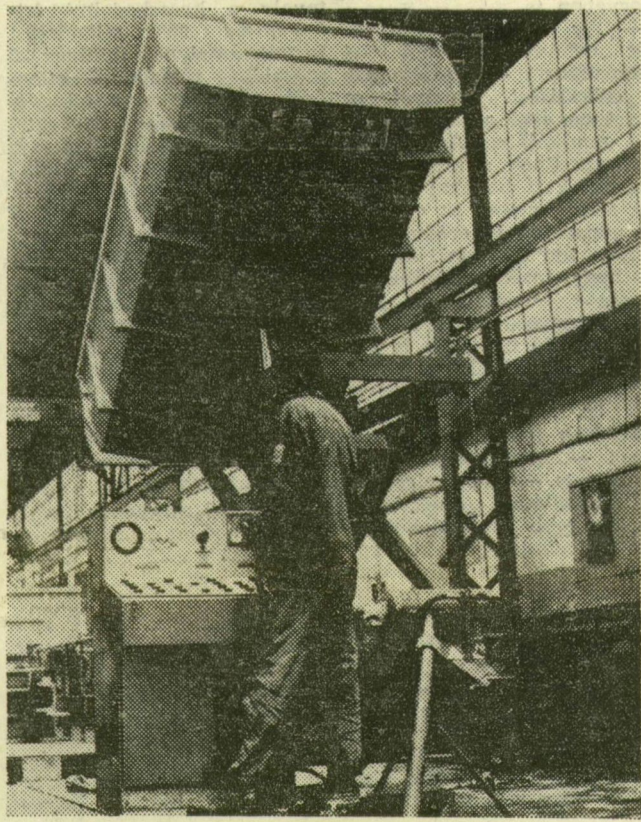
Nem, mert az előző években már felkészültünk az új sorozatgyártásokra. Ezért terveink alapján 1977-ben is 8 százalékkal emelkedik termelésünk, változatlan létszám mellett. Az éves terv 1,3 milliárd forint. Eléréséhez szükséges, hogy szervezett legyen az anyagellátás, tovább fokozzuk a műszaki fejlesztést, és maradéktalanul betartsuk a szállítási határidőket. Növekedik majd exportunk — 50 százalékkal a szocialista országokba irányuló, s lényegesen emelkedik a dollárelszámolású tőkés kiszállítás is. Ide kívánczok, hogy a gyár a tőkés piacra most kezd betörni. Ezért 1977-et a piakeresés évének tekintjük. Több, elismerésre számot tartó termékünket exportáljuk majd, ami várhatóan az 1978-79-es évek tőkés szállítását alapozza meg.

Ismeretes, hogy a HÓDGÉP a KGST integrációs tevékenységének is részese.

Az idén tovább növeljük e termékekből is gyártásunkat. Különösen a T-088-as jelzésű szervestrágya-szórónk kedvelt külföldön. Ez a típus kétszer elnyerte már az NDK legmagasabb minőségi díját, ami azért értékes, mert minden évben úrra kellett pályáznia, s ez jelentős korszerűsítést, valamint jobb minőségű munkát kívánt a gyári kollektívától.

Lesz-e előrelépés a jelenleg hiánycikként emlegetett zöldségtermesztési gépek gyártásában?

Főleg a makói gyáregy-

Acs S. Sándor felvétele

Kiszállítás előtt próbapadon vizsgáztatják az EB-12-es pótkocsit

ségünkben gyártunk ezután is zöldborsócséplő, uborka- és hagymabetakarító, valamint paradicsomszedő gépeket. Itt, Hódmezővásárhelyen a zöldbabszedőket gyártjuk. Így az idén 300 millió forint értékben állítunk elő ilyen gépeket, ami kétszerese az 1976. évinek. Ezért szükséges úgy szervezni a gyártásunkat, hogy a gépek egyes alapegységeit Kiskundorozsmán, Sándorfalván és Szék-kutason készítsék el.

Tavaly több gazdaság kifogásolta, hogy a zöldségbetakarító gépek nem érkeztek meg időre.

Ez igaz. Ezért sok új intézkedést vezetünk be, hogy az idén ugyanez ne forduljon elő. Főleg szervezési kérdésekben kellett változtatni, de lényeges volt a technikai feltételek módosítása, újabb és korszerűbb gépek, gépsorok beállítása, és a helyes munkamegosztás. Ezért nagy teljesítményű, programozható automata présgépeket és esztergapadokat szereltünk fel. Az idén gyorsítjuk az 1976-ban megkezdett beruházásokat — korszerű üzemszarnokok épülnek —, s így jobb munkakörülményeket tudunk biztosítani. Hódmezővásárhelyen például előkészítők és festőcsarnok építését fejeztük be, a rakodás könnyítésére és gyorsítására pedig új darut állítottunk üzembe. Az idén elkészül az első korszerű kényszerpályaszerelecsarnok is, ahol szerelőberendezések és automata helyettesítik a nehéz fizikai munkát.

Eddig panaszkodtak a mezőgazdasági üzemek, hogy nem mindig jó a gépek gyártási korrózióvédelme.

Tudjuk, hogy gondot

okoz az üzemekben a kifogásolható védelem, hiszen ez a gépek élettartamát hátrányosan befolyásolja. Ezért Hódmezővásárhelyen már 1975-ben hozzáfertünk a festőműhely korszerűsítéséhez, s ez a munka most fejeződik be. Ezzel lehetővé válik a jobb és hatékonyabb korrózióvédelmi eljárások alkalmazása. A többi telephelyünkön is folyamatosan újítjuk fel a festőműhelyeket.

Javult-e a minőség-ellenőrzés?

Uj főosztály ügyel gyártmányaink minőségére. Korszerű mérőműszerekkel felszerelt anyagvizsgáló laboratóriumokban, az előírás szerinti technológiai színvonalon végzik szakembereink a gyártásközi ellenőrzéseket, és az elkészült gépek vizsgálatát.

Radics Ferenc

Csongrádi munkásörök egységgyűlése

Vasárnap délelőtt a csongrádi Kossuth Művelődési Központban tartotta ünnepi gyűlést a Kun Béla nevet viselő munkásörökség. Ezen megjelent dr. Perjési László, a megyei párt-végrehajtó bizottság tagja, a megyei tanács elnöke, Huszka Márton, a munkásörökség megyei parancsnokának helyettese, valamint a város párt- és állami szerveinek több vezetője.

A csongrádi munkásörök két évtizedes munkájáról

Csónakos nádaratás

Féldió a vizek vízinövény betakarításában

Csongrád-, Békés-, Bács-, Pest- és Szolnok megyére terjed ki a Felgyői Állami Gazdaság csongrádi nádüzemének munkakörzete. Az évszakhoz képest szokatlanul enyhe időjárás nehezíti a jellegzetes téli betakarítást. A speciális, nagy teljesítményű gépeket akkor tudnák kihasználni, ha jégpáncél borítaná a tavakat, a zombékokat. A télen azon-

ban tartósan nem fagytak be a vizek, ezért a hagyományos, régi módszerhez folyamodtak az aratók. Laddikokról vágják a nádat. Egyes vidékeken, mint például a szegedi járás szikes homokföldjein, ahol el tudnak járni a parti részeken a gumikerekű betakarító gépek, azokkal egyben csónakokat is vontatnak. Ezekbe szedik, gyűjtik össze a növényt, majd a parton kévkébe kötik, illetve kúpokba rakják. A nehéz körülmények ellenére a tervezett mennyiség felét, mintegy 400 ezer kévét már levágták éppen az idény közepére. A napokban két uszó betakarító gépet is üzembe helyeztek, azonban ezekkel a berendezésekkel csak nagyobb tavakon gazdaságos az aratás.

Bármiként is alakul az időjárás, a munkával nem állhatnak le, mert a feldolgozó üzemek várják a nyersanyagot, megkezdtek az új termék feldolgozását. A hazai igények kielégítése mellett nagy mennyiségű nádlevet és nádlemezt készítenek exportra.

Kelmék exportja

Az év végi és az év eleji üzletkötésekkel január végére már a teljes évi termelésének 80 százalékát lekötötte a Pápai Textilgyár. A folyamatban levő tárgyalások azt mutatják, hogy az exportra szánt mennyiség kétszeresére is találnának vevőt. A tarkán szőtt kelméket ebben az esztendőben húsz országba szállítják. Legnagyobb megrendelőjük a Szovjetunió, ahová az idén másfél millió méter csikos, kockás ing- és pizsamaanyagot szállítanak. Hasonlóan nagy tételben vásárolnak Páparól az angol és a francia kereskedők is.

Az idén a franciák laza, durva szövésű, rusztikus hatású pamutanyagokat vásárolnak Páparól.

Fűtőmű

Nyolcmillió kalória teljesítményű tömbfűtőmű készül az ország egyik legfiatalabb városában, Sárvárott. Első része már megleget szolgáltat a járási kórháznak, az SZTK-rendelőintézetnek, az Alkotmány úti új lakótelep lakásainak, iskolájának.